

I. ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

____ / 10 p.

1. Proszę wysłuchać dwa razy tekstu i zaznaczyć, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).

____ / 10p. (10 x 1p.)

	<i>Teraz ja chcę go zadziwić.</i>	P	N
0.	W dzieciństwie autor opowiadania zwiedzał Europę.	P	
1.	Chłopak żałował, że nie spędzał czasu z rodzicami tak, jak jego koledzy.		
2.	Autor opowiadania, podczas swej pierwszej podróży bez rodziców, zwiedzał same muzea.		
3.	Ojciec organizował Piotrowi i jego rodzeństwu podróże po całym świecie.		
4.	Wyjazdy pozwoliły autorowi poznawać ludzi i nie bać się nawiązywania z nimi kontaktu.		
5.	Dzięki zainteresowaniom rodziców Piotr usłyszał wiele ciekawych historii o życiu pisarzy.		
6.	Autor opowiadania zamierza zainteresować swoje córki sztuką.		
7.	Mama Piotra poświęcała czas dzieciom, była wobec nich wyrozumiała i opanowana.		
8.	Dla Piotra dom był miejscem, w którym nauczył się szacunku jedynie do pracy i pieniędzy.		
9.	Piotr wykonywał różne prace w domu i wokół niego, nie biorąc za nie pieniędzy od taty.		
10.	Autor opowiadania wiele zawdzięcza ojcu.		

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
P										

II. POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

____ / 45 p.

1. Proszę uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach zgodnie z przykładem (odmiana rzeczowników i przymiotników).

____ / 5p. (10 x 0,5p.)

Wiadomość o __ **wiedeńskich sukcesach** __⁰ (wiedeńskie sukcesy)⁰ Chopina błyskawicznie dotarła do kraju, wzbudzając _____¹ (olbrzymie zainteresowanie)¹. Zajęty komponowaniem i nauką artysta od dawna nie występował publicznie w _____² (rodzinne miasto)², ograniczając się jedynie do _____³ (salonowe popisy)³. Obecnie stanowczo domagano się jego koncertu dla większego grona słuchaczy. A miał z czym wystąpić! Jako 20-letni muzyk w kompozytorskiej tece chował dzieła, które już mogły stanowić o nieśmiertelności jego sztuki. W prostą formę wlewał treści, które urzekały aurą romantycznej zadumy, nastrojem spokoju, rozmarzenia. (...)

_____⁴ (Krytyk muzyczny – *l.mn.*)⁴ prześcigali się w zachwytach nad dojrzałością kompozycji i techniki pianistycznej młodego twórcy i wirtuoza. Chopin coraz bardziej odczuwał konieczność, by skonfrontować swoje możliwości z kunsztem największych muzyków. Ruszył po światową sławę. _____⁵ (Smutne pożegnania)⁵ nie było końca.

/Bożena Weber, *Fryderyk Chopin*, Wrocław 2001, s. 18/**2. Proszę uzupełnić tekst poprawnymi formami zaimków osobowych lub dzierżawczych.**

____ / 5p. (5 x 1p.)

Spotkałem wczoraj __**swojego**__⁰ kolegę z dzieciństwa. Siedziałem z _____¹ w jednej ławce. Pamiętam jak bez przerwy oglądał się za Jolką. Okazało się, że ożenił się z _____², ale wcześniej kilka lat się nie widzieli. Teraz mieszkają poza miastem, mają dwoje dzieci i zawsze odwożą _____³ do szkoły. Syn i córka mają różne zainteresowania, więc codziennie uczestniczą w zajęciach pozaszkolnych. Moi znajomi dbają o _____⁴ dzieci, więc poświęcają _____⁵ dużo czasu.

3. Proszę uzupełnić tekst wyrazami podanymi w nawiasach w odpowiedniej formie zgodnie z przykładem. Liczebniki proszę napisać słowami.

____/5p. (5 x 1p.)

W ciągu ostatnich __**dziesięciu lat** __⁰ (10 + rok)⁰ nie mieliśmy czasu, aby zająć się domowym księgozbiorem. Mniej więcej od _____¹ (6 + miesiąc)¹ nie dawało nam to spokoju, bo książki zajmowały każdą wolną przestrzeń. W końcu przystąpiliśmy do porządków. Zdecydowaliśmy się przekazać wiele książek _____² (3 + biblioteka)² znajdującym się w pobliżu naszego miejsca zamieszkania. Wybrane egzemplarze stanowiły _____³ (20 + procent)³ księgozbioru. Robiliśmy to z żalem, bo trudno jest się rozstawać z książkami. Około _____⁴ (50 + pozycja)⁴ udostępniliśmy uczelni. Książki znalazły się w wolnym dostępie dla studentów. Po _____⁵ (5 + tydzień)⁵ okazało się, że jest duże zainteresowanie naszym księgozbiorem, więc odetchnęliśmy z ulgą, bo jeszcze komuś książki się przydały.

4. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów, utworzonych od słów w nawiasach, zgodnie z przykładem (tworzenie i odmiana rzeczowników odczasownikowych i odprzymiotnikowych).

____/5p. (5 x 1p.)

Czy masz __**odwagę** __⁰ (odważny)⁰ być sobą? __ **Bycie** __⁰ (Być)⁰ sobą to trudna sztuka... _____¹ (Nieśmiały)¹, która jest przejawem braku _____² (pewny)² siebie, powoduje, że przed nosem mogą nam przechodzić ciekawe _____³ (proponować)³ zawodowe czy nowe _____⁴ (znajomy)⁴. Brak _____⁵ (poczuć)⁵ własnej wartości wynika z braku samoakceptacji. To zupełnie tak, jakbyśmy obawiały się własnego światła, rozwinięcia swoich skrzydeł...

/ Fragment artykułu Dagmary Gmitrzak, *Czy masz odwagę być sobą?* Sens, 03/78, marzec 2015/

5. Proszę uzupełnić tekst podanymi w ramce wskaźnikami zespolenia. Uwaga! dwa wskaźniki zespolenia są zbędne.

____/5p. (10 x 0,5p.)

kiedy; a; czy..., czy; gdy; kto; jeżeli; ✓że; co; aby; ale; i; ani ... , ani; iż

Gdy nie akcentujemy poszczególnych elementów naszej wypowiedzi, sprawimy, __ że __⁰ dla słuchacza będzie to zupełnie obojętny komunikat. _____¹ nie wierzycie w to, _____² może działać ton głosu, spróbujcie posłuchać kogoś, _____³ mówi w obcym dla was języku. Nie musicie wiedzieć, co mówi obcokrajowiec, _____⁴ móc odczytać z tonu jego głosu, _____^{5a} jest zadowolony i przyjaźnie nastawiony do rozmówcy, _____^{5b} też zdenerwowany i poirytowany. Podobnie rzecz ma się, _____⁶ rozumiemy rozmówcę – często nie słyszymy, co ktoś mówi, _____⁷ jesteśmy w stanie doskonale zidentyfikować jego głos. _____⁸ mówimy, nie skupiamy się na słuchaniu własnego głosu. Skupiają się za to na nim nasi słuchacze _____⁹ na jego podstawie oceniają nas i to, co mówimy.

Nagraj kilka zwykłych, domowych rozmów, _____¹⁰ potem je uważnie przesłuchaj. (...) Takie ćwiczenie pozwoli ci wyeliminować błędy, jakie popełniasz.

/Monika Bartnik, *Sila głosu!*, Cogito, Nr 3(513), 2 III 2017/

6. Proszę uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów zgodnie z przykładem (tworzenie i odmiana imiesłówów).

____/5p. (5 x 1p.)

__Wracając __⁰ (kiedy wracałem)⁰ z pracy, __ zamyślony __⁰ (który się zamyślił)⁰, przypomniałem sobie, że umówiłem się z kolegą _____¹ (który przygotowuje)¹ ze mną ważny projekt. Po wielu godzinach zajęć, dokładnie _____² (które zaplanował)² przez mego szefa, byłem zmęczony i jedyne o czym marzyłem, to gorąca kąpiel i dobry film w telewizji. Niestety musiałem zmobilizować się i pójść do _____³ (który czeka)³ na mnie kolegi i znów zanurzyć się w pracy. Jedyne, co mi pozostało, to pomyśleć o _____⁴ (którą zakupiłem)⁴ w biurze podróży wycieczce na Maderę i _____⁵ (którzy odpoczywają)⁵ tam turystach. Na myśl, że dołączę do nich, od razu poczułem się lepiej.

7. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą jednego z wyrazów podanych w nawiasach w czasie przeszłym lub bezokoliczniku.

_____/ 10p. (10 x 1p.)

(...) Halina wszystko __znosiła__⁰ (znosić/znieść)⁰, dość dzielnie, o lekkie zdenerwowanie _____¹ (przyprawiać/przyprawić)¹ ją tylko odwiedziny przedstawicieli Polonii, która dopiero teraz _____² (zyskiwać/zyskać)² dla siebie argument nie do odparcia. Jak to, więc ta chora dziewczyna, która w każdej chwili może _____³ (znajdować się/znaleźć się)³ ponownie w szpitalu i która nie ma czym za ten szpital _____⁴ (płacić/zapłacić)⁴ chce narażać swoje zdrowie (i ich kieszenie)? Do mieszkającej w Częstochowie matki _____⁵ (zaczynać/zacząć – cz. przeszły)⁵ nadchodzić listy, na razie jeszcze delikatne w formie. Ich autorzy, wiele razy, _____⁶ (pisać/napisać)⁶ też listy do profesora [lekarza Haliny]. W ciemnych barwach _____⁷ (ukazywać/ukazać)⁷ przyszłość Haliny, jeśli ta _____⁸ (decydować się/zdecydować się)⁸ zostać jeszcze jakiś czas w Ameryce, i _____⁹ (zapewniać/zapewnić)⁹ o braku możliwości udzielenia jej jakiegokolwiek pomocy finansowej. (...) W tym czasie poddano analizie krew Haliny i _____¹⁰ (okazywać się/okazać się)¹⁰, że pacjentka ma silną anemię.

/M. Szulczyńska, „Nie popełniłam zdrady” Rzec o Halinie Poświatowskiej, Kraków 1990, s. 156/

8. Proszę przekształcić podany tekst tak, aby nie zmienił swojego znaczenia. Należy przy tym użyć wyrazów podanych w ramce. Uwaga! Każdego wyrazu można użyć tylko raz.

_____/5p. (5 x 1p.)

przed; ✓ pomimo; dzięki; po; z; pod

__ Pomimo złego samopoczucia Paweł __⁰ (Chociaż Paweł źle się czuł)⁰ postanowił odwiedzić ojca. _____¹ (zanim poszedł)¹ kupił jeszcze coś do jedzenia – wiedział, że tata ostatnio nie wychodził z domu _____² (ponieważ miał problemy)² z poruszaniem się. Paweł przyniósł ojcu laskę _____³ (aby mógł)³ bezpiecznie się poruszać. Pomyślał, że następnego dnia zabierze go na krótki spacer _____⁴ (jeśli nie będzie padać)⁴. _____⁵ (Kiedy wrócił)⁵ do domu niemal natychmiast poszedł spać. Było już bardzo późno.

III. ROZUMIENIE TEKSTU

_____/ 15p.

1. Proszę uzupełnić luki w tekście, wybierając najlepszą spośród podanych możliwości.

_____/10p. (10 x 1p.)

Dni, które Halina ____ A ____⁰ w domu po śmierci męża, pełne były niepokoju. Codziennie pojawiała się gorączka, serce biło coraz bardziej_____¹, gwałtownie. Nie wspominała o Adasiu, milczała godzinami popatrując w okno. Kiedy pierwszy_____² rozpaczy minął, uległa perswazjom najbliższych: Należało myśleć przede wszystkim o własnym zdrowiu. W kilka miesięcy po śmierci Poświatowskiego matka zaobserwowała u Hasi wyraźną_____³ na lepsze. Dziewczyna znów próbowała własnych sił, wróciła do nauki i, co należy_____⁴, pisała coraz więcej wierszy.

Niezliczone ilości książek pochłanianych przez Halinę zwróciły uwagę profesora Aleksandrowicza. Znał pacjentkę od lat, wiedział, że zawsze czytała bardzo dużo. Teraz, kiedy los tak_____⁵ ją doświadczył, uciekała w książki jeszcze częściej. Zainteresowanie poezją, jakie przejawiała Poświatowska, wydało się profesorowi zbawienne – oto był punkt_____⁶, ku któremu należało zwrócić całą uwagę Haśki (też tak nazywał swoją ulubienicę). I tak na ulicy Kopernika, przy łóżku Poświatowskiej, zaczęli_____⁷ poeci, aktorzy. Bywali tam między innymi Wisława Szymborska, Jan Niwiński, który przygotowywał do egzaminów wstępnych uczniów noszących się z zamiarem studiowania w szkole teatralnej. Odwiedzając Halinę, często przyprowadzał do szpitala także swoich podopiecznych. Przynosili ze sobą tomy poezji lub prozy, a Halina – na prośbę pana Janka – głośno czytała fragmenty utworów. Jej przejrzysta interpretacja pomagała adeptom teatru zrozumieć ową nieuchwytną i niemożliwą do wyrażenia słowami sztukę_____⁸. Samą Halinę odwiedziny te cieszyły podwójnie, nie tylko odrywały od smutnych rozważań na temat własnego zdrowia, ale również stwarzały_____⁹ do porozmawiania na interesujące tematy. Zwłaszcza, że w tym okresie marzyło jej się aktorstwo... Pochłaniając książki sama pisywała też coraz więcej i coraz lepiej. Wówczas jeszcze wpisywała „wierszyki” do specjalnie_____¹⁰ do tego celu zeszytów. Kiedy Halina wróciła z kliniki do domu, matka zabrała gęsto zapisane bruliony i zaniósła je do redakcji *Gazety Częstochowskiej*, mając nadzieję, że wydrukowanie któregoś z wierszy może stać się częścią „terapii psychicznej” tak gorąco zalecanej przez prof. Aleksandrowicza.

/M. Szulczyńska, „Nie popełnilam zdrady” *Rzecz o Halinie Poświatowskiej*, Kraków 1990, s. 76-77/

0.	A. spędziła	B. przebyła	C. sprzątała	D. mieszkała
1.	A. nierówno	B. miarowo	C. miarodajnie	D. równomiernie
2.	A. akt	B. atak	C. atut	D. krok
3.	A. zmianę	B. podmianę	C. wymianę	D. zamianę
4.	A. zakreślić	B. wykreślić	C. skreślić	D. podkreślić
5.	A. trudno	B. niedobrze	C. ciężko	D. źle
6.	A. odniesienia	B. zaczepienia	C. zaczerpnięcia	D. sporu
7.	A. objawiać się	B. przejawiać się	C. wyjawiać się	D. pojawiać się
8.	A. reklamacji	B. deklinacji	C. deklamacji	D. dekoracji
9.	A. okazję	B. iluzję	C. aluzję	D. problemy
10.	A. zaliczonych	B. wyznaczonych	C. wydzielonych	D. przeznaczonych

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10
A										

2. Proszę uzupełnić zdania podanymi w ramce związkami frazeologicznymi w odpowiedniej formie.

_____/5p. (5 x 1p.)

bazgrać jak kura pazurem; traktować ... jak powietrze; jak diabeł święconej wody;

✓ w siódmym niebie; zapuszczać żurawia; być na garnuszku u kogoś.

0. Kiedy jem lody, czuję się jak __ w siódmym niebie __⁰.

1. Andrzej poszedł do pracy, żeby nie _____¹
rodziców.

2. Nikt go nie może odczytać, _____².

3. Janek był nieprzygotowany do sprawdzianu, więc _____³
do kolegi.

4. Nasz pies nie lubi kąpieli – unika jej _____⁴.

5. Po kłótni Piotr _____ Jolę _____⁵.

IV. WIEDZA O LITERATURZE I JĘZYKU POLSKIM _____/15p.

1. Proszę wpisać imię i nazwisko autora każdego utworu. Uwaga! Pośród podanych nazwisk jedno jest zbędne.

_____/5p. (5 x 1p.)

Witold Gombrowicz; Adam Mickiewicz; ✓Stanisław Staszic; Bolesław Leśmian;

Ryszard Kapuściński; Jan Kochanowski; Mikołaj Rej

tytuł utworu	autor
0. <i>Przestrogi dla Polski</i>	0. Stanisław Staszic
1. <i>Do gór i lasów</i>	A.
2. <i>Cesarz</i>	B.
3. <i>Ferdydurke</i>	C.
4. <i>Dusiołek</i>	D.
5. <i>Pielgrzym</i>	E.

2. Proszę podać, w których epokach literackich tworzyli wymienieni pisarze i poeci.
W ramce jest jedna zbędna epoka.

____/ 5p. (5 x 1p.)

dwudziestolecie międzywojenne; **renesans**; literatura współczesna; Młoda Polska;
romantyzm; barok; oświecenie

pisarz lub poeta	epoka literacka
0. Mikołaj Rej	0. renesans
1. Zygmunt Krasiński	A.
2. Jan Kasprówic	B.
3. Zofia Nałkowska	C.
4. Krzysztof Kamil Baczyński	D.
5. Daniel Naborowski	E.

3. Proszę zaznaczyć prawidłową odpowiedź zgodnie z przykładem.

____/ 5p. (5 x 1p.)

0. Stanisław Staszic jest autorem:

- a) sonetów;
- b) bajek;
- c) **utworów publicystycznych.**

1. W oświeceniu ukazywało się czasopismo:

- a) *Trybuna Ludów*;
- b) *Monitor*;
- c) *Tygodnik Ilustrowany*.

2. Maciej Boryna to bohater :

- a) *Przedwiośnia* S. Żeromskiego;
- b) *Chłopów* W. St. Reymonta;
- c) *Ziemi Obiecanej* W. St. Reymonta.

3. Motyw miłości do ojczyzny nie pojawił się w twórczości A. Mickiewicza w utworze pt.:

- a) *Romantyczność*;
- b) *Dziady cz. III*;
- c) *Konrad Wallenrod*.

4. Powtórzenie tego samego wyrazu lub zwrotu na końcu kolejnych np. strof to:

- a) epifora;
- b) apostrofa;
- c) anafora.

5. Zdanie *Przeczytaj, proszę, ten tekst.* napisane jest w trybie:

- a) przypuszczającym;
b) oznajmującym;
c) rozkazującym.

0.	1.	2.	3.	4.	5.
c					

V. PISANIE

 /15p.

Proszę wybrać jeden z podanych tematów i napisać tekst zawierający około 15 zdań.

1. *Bywają w życiu sytuacje, kiedy kłamstwo jest usprawiedliwione. Czy zgadza się Pani/Pan z tą opinią? Proszę uzasadnić swoją odpowiedź.*
2. *Proszę zinterpretować powiedzenie: „Przyjaźń jest jak słońce. Czasem coś ją przysłoni, lecz nigdy nie gaśnie.”*
3. *Proszę napisać tekst, zaczynający się od słów: W tym roku na pewno...*

WYBIERAM TEMAT NR

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

